Ч. 216. (387). Львів, Субота, дня 2. вересня 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В занятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Виходить що-дня рано кромі понедїлка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймають ся лиш означені, а звертають ся тілько на жаданє і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Ціна оголошень:

За оголошення числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 1 К. за стрічку, а в оповістках 60 сот., в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошення за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошення за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 20 сот.

З воєнних рахунків.

Почвірне порозуміне чванило ся довго й грозило своїм противникам, що мусить осягнути оконечну побіду, бо буде вести війну аж до цілковитого вичерпаня.

Ту інтересну проблему розважають нїмецькі часописї. Всяка війна кінчить ся вичерпанєм, як не фізичним то моральним, що навіть приходить скорше, бо моральна сила опору вичерпуєть ся значно скорше, як матеріяльні середники потрібні до веденя війни. Ніякий нарід перед заключенєм мира не був цілковито вичерпаний, о скільки очивидно розходить ся о людий, оруже і воєнні припаси. Помимо того говорить ся нинї про матеріяльне вичерпанє, причім маєть ся на думцї головно вичерпанє людських резерв.

Міра, по якім часї вичерпають ся люди, є для всїх воюючих держав иньша і на тім саме будуєть ся надії, що війна скінчить ся в наслїдок чийогось вичерпаня.

Щоби перевести рахубу, треба взяти за основу дотеперішні втрати держав.

На першім місци стоїть Франція, яка за 2 роки війни втратила міліон людий в убитих, міліон нездатних до війни інвалідів (стільки є там рент) і около 350.000 в полонених. Значить Франція тратить річно $\frac{1}{2}$ мільона в убитих, 400.000 в інвалідах і 170.000 полонених; разом 1,100.000.

Число мущин здатних під оруже виносило у Франції перед війною 6,000.000. З кінцем 5 року війни втрати Франції виносили би $5\frac{1}{2}$ міліона; приріст за 5 літ у висоті міліона нових не богато заважив би.

Значить Франція приблизно після $5\frac{1}{2}$ років війни булаби вичерпана з людий спосібних до оружної служби.

Кориснїйше під тим зглядом представляєть ся Росія, яка виказує значно більшу відпорність, хоть як величанські потерпіла вона втрати. Італія була би вичерпана по 7 лїтах, що до Анґлії з ріжних зглядів не дасть ся число усталити.

Такий рахунок переведений для Німеччини виказує, що вичерпанє з людий може у неї слїдувати що-йно по 13—14 роках війни.

Очивидно міркованя такі і обчисленя є далекі від строгої точности, та все таки вказують на те, що вичерпанє, про яке так залюбки говорить преса почвірного порозуміня, є значно близше для коаліції, чим для Німеччини.

Та число спосібних до оружної служби людий не буде рішаючим чинником що-до триваня війни. Про покінченє її рішати-муть зростаючі трудности фінансові, недостача матеріялів і господарський упадок, що скажуть своє тверде слово значно скорше як вичерпанє з людий.

Приватна українська ґімназія в Яворові.

Заходами головнеї управи У. П. Т. і Культурної Ради у Відни, а особливож завдяки енерґічній і видатній інтервенції През. Д-ра Костя Левицького, посла проф. Д-ра О. Колесси і дир. Д-ра О. Макарушки реактивовано українську ґімназію в Яворові в половині марта сего року. Отворенє її наступило серед незвичайно трудних обставин, бо хоч Яворів лежав далеко від лінії боєвої, хоч і приміщенє на школу було, та за те зустрілись на дорозї розвою сеї школи тяжкі до усуненя перепони, ізза чого протягнулось і реактивованє сеї ґімназії.

Увесь колишній учительський збір ґімназії зістав розбитий; значна частина учителів служила від початку війни у війську, инші вступили згодом як ополченцї в ряди нашої армії. Всїх учителів, що остали в Яворові підчас наїзду, вивезли російські власти, покидаючи місто, в ряді вивезених опинивсь і директор ґімназії І. Прийма.

Перш усього треба було зложити новий збір і постановити нову управу, що в теперішних часах не було легко. Управу ґімназії обняв проф. Яр. Біленький.

Не меншою перепоною була і недостача фондів, котрих бідне, а ще й війною винищене населенє повіту не могло зложити. Матеріяльним забезпеченєм ґімназії зайнялась Головна Управа У. П. Т. а головно Др. О. Макарушка; допомогла й Культурна Рада, що за старанєм проф. Д-ра О. Колесси виасиґнувала на її удержанє, зглядно на закупно наукових середників 2000 К.

А що ґімназія в Яворові є випливом пекучої потреби населеня, то мимо спізненої пори наплило значне число молодїжи жадної науки майже виключно з самого міста і повіту.

При невтомимій працї управи і учительського збору удалось скоро поставити ґімназію на відповідній уровени. Молодїж, наче розумі-

Сон і ява.

(Присвячую Зорянови.*)

I.

. . . . . . а тим часом

Пишними рядами
Виступають отамани,
Сотники з панами
І гетьмани — всї в золотї...
У мою хатину
Прийшли, сїли коло мене
І про Україну
Розмовляють...

(Т. Шевченко — „Гайдамаки“).

II.

Шевченковий ювілейний здвиг у Львові 27, 28, 29. VI. 1914.

Товариства „С—Б“ уставляло 12 впорядчиків:

С. Сіяк, Біляк, Тинчаковський,**) Залужний, Лежогубський, Носковський, Пежанський... Головний плян і провід дав товариш С. Ґорук.

Похід... За орхестрою чета з 36 стрільцїв з крісами, ладівницями і торнїстрами. Ся чета робила на видців найбільше враженє. Стрільцїв без крісів було 41 в инших віддїлах. За стрільцями йшов здвиговий комітет... По правім боцї голова „С—Б“ І. Боберський... п. Устиянович від „У. С. С.“ За здвиговою старшиною вожд „С.—Б.“ з булавою І. Дигдалевич на чорнім кони, його прибічник Волод. Шухевич на сивім кони. Чета обласних голов під проводом містоголов „С.—Б.“ Дра Л. Цегельського і Дра Волошина... Чети в білих одягах провадив тов. Вол. Сроковський, обласний начальник Золочівщини на кони... Другу часть походу творили товариства, що є утворені на радикальнім уставі... Тов. Семенюк з булавою в руках їхав на гарнім кони яко вожд.

(„Вісти з Запорожа“ ч.ч. 95—96. з р. 1914.)

III.

„...Будем приневолені відкликати ся до зорґанізованих карних мас народнїх“...

(З промови пос. Дра Колесси як відпоруч. Укр. Парлям. Репрезент. на окружнім здвизї Сок. і Січ. в Тернополї, 26. червня 1910. р.)

1914 р., 2 верес. Обмежено число стрільцїв до 2.000. В Стрию зібралось поверх 10.000 добровольцїв. З них виділено лиш 2.000, а прочим приказано вертати домів,

6. верес. До Ґоронди приїзджають приділені до У. С. С.: Роман Дудинський, хорунжий 19. п. кр. об. і Др Никифор Гірняк, поручник 80 п. п.

7. верес. Полковник Молїк враз з начальником Галущинським укладають розділ стрілецтва. Уложено: I. курінь з кур. от. Др. М. Волошином..., II. курінь з кур от. Грицем Коссаком..., III. півкурінь з Дром Степаном Шухевичем...

17. верес. Сотня Семенюка Осипа відходить на провал Ужок, де простежує рейон між Сянками і Волосатим.

24. верес. Сотня Семенюка бере участь в цїлоденнім бою в ужоцькім провалї і тратить 22 в убитих.

27. верес. Сотня Дїдушка: Чети, що пішли на Сянки, нападають Москалів і побивши їх, добувають три муніційні вози з кіньми.

Сотня Вітовського: Двайцятки під проводом самого сотника переходять галицьку границю, вспівши передерти ся через російську боєву лінію.

28. верес. Сот. Дїдушка: Дві чети, що остали в Веречках, держать від рана враз з одним курінем 65. п. п., одним курінем ополченцїв (іменем „Тухля“) і одною четою жандармерії напір 8.000 Москалів. Бій трівав до години 5-тої по полудни. Коло 12. год. в полудне

*) Гл. „Українське Слово“ ч. 202 (373) з с. р.

**) Розстрілено назвиска провідників Січовиків і Соколів, що служать тепер при У. С. В.

ючи вагу хвилі і бажаючи достроїтись до „великого часу“, працювала дуже інтензивно, а своїм взірцевим поведенем здобула собі признане і серед своїх і серед чужих. Очевидно, що фреквенція була дещо менша ніж перед війною, інакше й не могло бути, бо коло 200 учеників висших кляс вступило, здебільша добровільно в ряди ц. і к. армії і головно У. С. С. Деякі з них наложили житєм у обороні вітчини (Юріїв, один з найкрасших учеників ґімназії), богато одержало відзначеня, між иншими Мирон Маренін малу срібну медалю, Микола Загаєвич срібну медалю, Матвій Загаєвич бронзову і срібну і т. д. (всі У. С. С.).

З сеїж причини не реактивовано двох найвисших кляс (VII. і VIII.); є однак надія, що в 1916/17 будуть отворені всі кляси ґімназії і що в сім році відбудесь іспит зрілости, що в нормальних часах відбув би ся вже в 1915 р.

На зменшене фреквенції вплинула також пануюча дороженча і недостача бурси, котрої не можна було отворити, бо не ставало на сю ціль фондів, а інвентар (на 186 питомців) уляг цілковитому майже знищеню.

В перших днях липня відбулась візитація ґімназії, переведена інсп. Др. Фр. Майхровичем, що видала гарне свідоцтво про розвій ґімназії.

Та як раз тоді, коли вже здавалось, що розвій ґімназії увійшов на певний шлях, коли і матеріяльно була доволі добре обезпечена, скоїлось дивне і невиясненє нещастє. 15. липня в ночі вибухла пожежа, що протягом кількох годин знищила будинок, в котрім містилась ґімназія безплатно (власність дир. С. Британа) і ушкодила поважно новий ще не викінчений будинок ґімназії, котрого будову розпочату перед війною не доведено до кінця в части через повільність будівничого, в части через мобілізацію і вибух війни. Потерпіли в часі пожежі і збори наукових середників. Причина пожежі доси невислїджена і власти не виявили в сім напрямі достаточної енерґії, якою в инших разах все визначались, хоч ходило о дрібниці. На всякий спосіб є нотоpиним, що пожежа повстала наслідком злочинного підпалу. Зачалась вона з даху (зі стриху) над науковими комнатами, в части будинку, в котрій ніхто не мешкав. Цікаві видці приглядались безжурно, акції ратункової не було, і якби не учителі та молодіж ґімназії, що поспішили на ратунок, були згоріли не тільки новий будинок ґімназії, але пожежа булаб перекинулась на сусідні забудованя. Завдяки ратунковій акції, розвиненій учительским збором і учениками, уратувалось інвентар і збори бодай в більшости.

Наука, що правда не зазнала перерви, бо школу приміщено на разі в комірнім в народній школі ім. Шевченка, де містилась до кінця шкільного року, се є до 20 серпня.

Через пожежу опинилась ґімназія у дуже трудним положеню. Щоби в 1916/17 р. шк. могла ґімназія і то при здвоєній фреквенції, якої надіятись треба, бути отвореною, треба найти їй відповідне приміщене, о яке в Яворові прямо не можливо. Не гаючи часу завязано Комітет відбудови ґімназії, що сейчас взяв ся до діла і поробив заходи, щоби в можливо найкоротшім часі адаптувати в новім, невикінченім будинку ґімназії потрібну скількість саль, щоби через злочинне спалене ґімназії її розвій не спинивсь і наука не потерпіла.

Сеж іде о нашу національну школу, о нашу молодіж, о будучність українського народу. Комітет відкликнув ся до цілої суспільности о поміч, без котрої діла до гарного кінця довести годі. Розіслав просьби до всіх дирекцій економічних інституцій в надії, що не найдесь ні одна інституція, ні одна одиниця, котра відчуваючи вагу рідної школи, відмовила би хочби незначної, матеріяльної підмоги. Рівночасно розпочав Комітет переводити потрібні адаптації, доволі ізза воєнної пори коштовні.

Хоч тяжке время, надіємь Яворівщина удержати ґімназію, приладити її приміщене у своїй власній хаті і вірить у поміч суспільности. Годіж понурити голову, годі упадати зі зневіри. Лиш бороть ся, значить жить. А певним є, що ґімназія в Яворові мусить бути, а вже ніяк злочинне спалене будинку не може бути причиною її занепаду. Новий шкільний рік розпічнесь 20. вересня при великій фреквенції, що певно збільшить ся також через поворот колишних учеників яворівської ґімназії, що сего року учились в других ґімназіях і через наплив учеників з тих околиць, де державні і приватні школи не реактивовано (Сокальщина, Белзчина, Равщина, Комарнянщина). До сего часу мусять покінчитись адаптаційні роботи, а буде се можливим тілько при скорій і видатній помочі суспільности. Bis dat, qui cito dat! Жертви належить пересилати на руки дирекції української ґімназії в Яворові.

Очевидно, що Яворівщина числить також на визначну поміч державну, яку безперечно зуміють виєднати наші представники. З.

вертають вислані до Сянок чети — долучують ся до чет, що були в огні і вже ціла сотня береть ся, а по бою становить охорону відвороту. Страт мала сотня 63 людий.

Сотня Вітовського: Двайцятки під проводом Никорака і Іваненка беруть участь в бою з Москалями на Бескиді. 1 убитий, 4 ранених.

7. жовт. По полудни виходять усі сотні за виїмкою Дідушкової в поле. Сотні Будзиновського і Вітовського та два відділи звідунів з обома Левицькими під проводом отамана Шухевича ідуть зелізницею через Batyn до Nagy Berezn-el, а відси дальше пішки на Сяник. Прочі сотні під проводом отамана Гриця Коссака подають ся на Бескид.

8. жовт. Перша похвала стрільцям за стежі.

10. жовт. В звідомленю австр. ґенер. штабу..: „in diesen Kämpfen zeichnete sich das Ukrainische Freiwilligenkorps aus“.*)

20. жовт. Сот. Ів. Коссака розбиває під Сольцем коло Дрогобича три роти козаків, а о 11. год. в полудне входить до Дрогобича. Сотник привертає в громадських уряді австрійську власть і освобождує 5 стрільців забраних в неволю Москалями.

(Кінець буде.)

*) В тих боях визначили ся Українські добровольці.

Світова війна

Морат про румунську армію.

„Berliner Tageblatt“ приносить артикул знаного воєнного автора, майора Мората про румунську армію. Пише він між иншим:

„Я мав часто враженє, що Румунія в тихім порозуміню з Росією хотіла відсунути свою участь в війні аж до хвилі, як засоби муніції по стороні держав коаліції дійдуть до певної висоти. Росія в дотеперішних боях на Поділю і Волині доказала, що нагромадила величезні запаси муніції з помочию Англії, Америки і Японії.

Не можна на разі видати осуду, в якій силі і в якім настрою виступить румунська армія до борби. Всі коментарі з мирних часів є тепер до певної міри перестарілі, а крім того всі воюючі держави перейшли з часом значно границю своїх майбутних воєнних сил. Воєнні події покажуть доперва, чи Румунія буде мала охоту поносити жертви в такій самій подиву гідній степени, як і иньші воюючі держави“.

Морат думає, що Румунія може без надзвичайних трудностий змобілізувати 600.000 війська крім численних запасних відділів. Корпусу румунських офіцирів не можна міряти німецькою мірою. Румунські офіцири політикують дуже і мають богато французької порожности. Почуте обовязку в румунській армії є глибоке, жовніри витривалі і відпорні.

Через виповідженє війни зі сторони Румунії продовжує ся боєвий фронт осередних держав від Буковини аж до болгарської границі на північ від Варни о 1.300 кільометрів. Мобілізація в Румунії, як то було свого часу і в Італії по найбільшій части вже переведена, треба отже числити ся з більшими акціями на границі. Зелізниці в Румунії справні.

Ціна виступу Румунії.

„Dreptatea“ твердить, що послідну румунську коронну раду скликано одиноко на те, щоб потвердити ті концесії, які коаліція жертвувала Румунії. Румунія має одержати Семигород, Буковину, середний Банат і Комітат Торонталь. — Братіяну домагав ся спершу, щоб перед чинним виступом Румунії здобули російські війська Львів, Ковель і Володимир Волинський, але пізнійше відступив від того жаданя в заміну за иньші концесії.

Болгарія—Румунія.

БЕРЛІН (Ткб.). Бюро Вольфа доносить: Тутешне болгарське посольство одержало зі Софії вістку, що румунський посол зажадав вчера вечером пашпортів. Зносини отже дипльоматичні між Болгарією а Румунією від вчера 6½ год. вечером зі сторони Румунії зірвані.

„Daily Telegraph“ доносить, що Румунія поставить Болгарії ультіматум, в якім жадає опорожненя Сербії і задержаня status quo ante після букарештенського мира.

У Відни оповідають поінформовані особи, що на многих точках вивязали ся вже бої між болгарськими і румунськими військами.

СОФІЯ, 31. серпня. Виповідженє війни Румунії Німеччиною і Туреччиною принято тут, як доказ тісної союзної вірности для монархії. Про наміри болгарського правительства панує дуже строга мовчанка. Румунському послови Деруссови не удало ся досі поговорити з президентом міністрів Радославовим, який вчера рано вернув. Лиш ґешефтяр Рашкану мав передвчера вечером розмову з ґенеральним секретарем міністерства заграничних справ. Небавком по приїзді Радославова відбулась міністеріяльна рада, а вечером другий раз. Всюди панує довіре і супокій.

Воєнний плян Румунії.

Римська „Corriere d'Italia“ доносить, як розвивають ся дальше події в Румунії. В дипльоматичних кругах думають, що Румунія позволить на вільний перехід російського війська через Добруджу. Звідси будуть Росіяни атакувати на суші і на морю Варну, щоб витворити собі стратеґічну основу для дальших операцій проти болгарського центра. Румунське військо поділить ся на дві части: одна о силі 200.000 людий піде з Росіянами проти Болгарії, а за точку опертя візьме Сілістрію і Гіюрґево над Дунаєм. Північна армія о силі 300.000 людий буде помагати Росіянам при наїзді на Трансильванію і з того боку Дунаю. Успіхи Росіян і Румунів в Семигороді і здовж Тиси не улягають сумнівови.

На поміч Сарраеви.

„Cerriere della Sera“ доносить з Солуня, що дня 26. серпня прибули туди дальші італійські війська.

СОЛУНЬ. (Ткб.). Авас. Прибув сюди Ессад зі всіми своїми військами.

Радко Димітрієв проти Болгарії.

Російський „Вѣстникъ воен.“ доносить, що ґен. Радко Димітрієв, котрий до сеї пори проводив на рижським відтинку російського фронту, покликаний тепер до воєнної резиденції. Оповідають, що обняти він мав в найблизшім часі важну команду на південнім фронті. В кождім разі упевняють, що Димітрієв має бути начальним вождом на случай безпосередної кампанії проти Болгарії.

В Греції кипить.

„Daily Mail“ містить депеші з Атен про демонстрації, які відбули ся в неділю за Венізельосом. Венізельос промовляв до 50.000-ної товпи, яка зібралась перед його домом. Він жадав, щоб товпа післала до короля депутацію, якаб сказала йому менше-більше таке: Сір, ти впав жертвою осіб, котрі тобі предсказували побіду Німеччини. Ти собі думав, що то можна конституцію злегковажити; народ на те не згодить ся. Вибори мусять відбути ся, щоб одержати заступництво народа, а імени королівського не потрібно до виборчої кампанії мішати, бо через те могла би вибухнути жевріюча вже горожанська війна.

Подібні демонстрації мали відбути ся в Мітиленах, Хіос, Воло і инших місцевостях. Сторонники Венізельоса вислали телеграми до короля з жаданем, щоб виповів війну Болгарії.

З Льондону доносять: Панує тут переконане, що Венізельос верне в короткім часі до керми в державі. Сербський премієр заявив на основі опінії Венізельоса, що Греція небавком найде дорогу до осягненя своїх народних змагань.

КЕЛЬН (Ткб.). Усунене шефа ґен. штабу Дусманіса і його заступника Метаксаса є новим насьлідством чотирипорозуміня і вмішанем у внутрішні відносини Греції. Чотирипорозуміне сповнило через те бажане Венізельоса, котрий від часу свого уступленя провадив без перерви кампанію проти ґенерального штабу, роблячи його відвічальним за те, що Греція остала невтральною.

Російські гідропляни над Варною.

О 6. год. рано явились три російські гідропляни над Варною. Ледви удалось їм раз перелетіти над містом і кинути кілька бомб, котрі впрочім не завдали жертв, приневолили їх болгарські гідропляни до утечі. Прочі бомби викидали ворожі літаки, щоб облекшити апарати, в море. В часі погоні дігнали болгарські літаки

російську ескадру, яка кружляла в віддали 100 км. від Варни, а 10 км. від румунського берега. Кинули вони бомби, причім докладно стверджено, що болгарська бомба ушкодила один російський гідроплян.

Зміна російських плянів.

Після вістий з петроградських військових кругів має наступити цілковита зміна дотеперішньої російської стратегії. Виступленє Румунії перенесло точку тяжеску боїв на Балкан, а дотеперішний плян, щоби переломити фронт і піти походом на Львів, занехано з огляду на намір коаліції, щоб відтяти осередні держави від сходу. Треба отже в найблизшім часі очікувати офензиви російсько-румунських військ на Балкані, а рівночасно і офензиви Саррая.

Російські звідомлення.

З дня 28. серпня по полудни.

На північ від Копівського озера старали ся ворожі відділи д. 26. с. м. посунути ся наперід, мусіли однак під огнем нашої артілєрії вернути до ровів, з котрих вийшли. Над Щарою на полудне від зелізничої лінії з Баранович до Лунинця заатакували Німці в силі двох баталіонів наші висунені наперід війська в ровах на західнім березі ріки, відперто їх однак. Над Стоходом на полудне від місцевости Стобихви окружили наші вивідні відділи австро-угорський постерунок і взяли часть з него до неволі. В околиці Днїстра на північ від Маріямполя заволоділи наші війська по борбі ліском на схід від села Делїєва, де урядили ся. Взяли вони до неволі офіцира і 37 жовнірів та здобули два скорострілі.

З дня 28. серпня вечером.

Положенє не змінило ся.

З д. 29. серпня по полудни.

Над Стоходом заатакував неприятель наші становиська на західнім березі ріки в околиці Тоболя, Гелєніни і Жирова (18 клм. на північний схід від Стобихви), відперто його однак. Протягом дня вистріляв неприятель в тій околиці понад 3.000 набоїв з трійливими ґазами. На південний схід від Смолярів заатакував неприятель наші відділи, котрі стояли табором на островах, але даром.

З дня 29. серпня вечером.

Положенє незмінене.

Мирові ластівки.

— З Ню-Йорку доносять: Пануе тут переконанє, що світова війна ввійшла вже в свою послідну фазу. Уважають тут певною річию, що вже небавком коаліція не буде могла опирати ся мировій інтервенції.

НОВИНКИ.

— **Роковини уродин Цісаря а Українці.** „Reichspost пише: День уродин Цісаря обходило українське населенє східної Галичини дуже торжественно. В сокальськім повіті, де управителем староства є підполковник Гужковський, прикрашено всі доми, уряди, школи і церкви австрійськими і українськими хоругвами та образами Цісаря. Перед школою уставлено великий образ Цісаря, довкола котрого висїли австрійські, угорські і українські хоругви. Між ними була німецька напись: "Hoch Habsburg!" В дни уродин відбулись по всіх церквах торжественні богослуження. В глибоко патріотичних промовах дали вислів вдячности, що Українці під Габсбурським скиптром можуть визнавати свою католицку віру і розвивати найбільше національне добро, свою мову, коли міжтим більшій части нациї того не можна. Нашим загальним бажанєм є повна побіда австрійської і німецької армії. Крім того передало много громад і товариств підполковникови Гужковському письменні желаня з чолобитними адресами до Цісаря в українській мові.

Дуже величаво випало цісарське свято в таборі українських збігців у Вольфсберґу. На торжественнім цісарськім богослуженю, яке целебрував прелат о. Евген Гузар, були присутні радники намісництва барон Отт і староста. По богослуженю удав ся староста шпалїром, який утворила маса народу, до будинку Управи, де в святочно прикрашеній читальняній сали на чальний лікар др Левицький, управитель школи Володимир Кабаровський, господар Флис і концептовий практикант Ярослав Чіпчар зложили з нагоди дня уродин Цісаря желаня в імени збігців цілого табору і урядників. Також в та: мошній читальні відбулось мале цісарське свято. По гарній промові управителя школи Кабаровського запродукував мішаний, а відтак дівочий хор цісарський гимн і иньші пісні (дірігент Г. Скібінський). На проґраму складались дальше декламації ученика народної школи Ірадовського, гімназийної учениці п-нни Ірини Кабаровської і декламація п. Скібінського в супроводі акомпаніяменту п-нни Люби Гузарівної. По відчиті п. Цурковського закінчилось свято дуже гарним живим образом, укладу п. дир. Кабаровського, який представляв чолобитню всїх станів перед Цісарем.

— **Приватна українська гімназія в Яворові** одержала, як довідуємось, право прилюдности для шести кляс на 1915/16 р. шк. (розп. ц. к. Мін. просв. з 9. серпня 1916 р. ч. 24.377).

— **В приватній українській гімназії в Яворові** розпічне ся рік шкільний дня 20. вересня. Всі колишні ученики повинні вернути до свого матірного заведеня. Буде отворена повна ґімназия. се є I—VIII кл. Вписи відбувають ся 1. і 2. та 18. і 19. вересня; вступний іспит до I кл. відбудеть ся 20. вересня, до II—VIII кл. в днях 23. вересня до 5. жовтня. Вписова оплата 10 кор., шкільна оплата 10 кор. місячно, від котрої будуть незасібні (головно заміщеві ученики) звільнені в части або й в цілости.

— **На воєнні цілі** доставив Львів металю 62.000 кільограмів. Найбільше зібрала комісия VI дільниці бо 16.000 кґр. за ціну 65.050 корон.

— **Крадїжи на зелізниці.** На двірци північної зелізниці Привоз Острава моравська арештовано злодійську спілку зложену з 12 осіб з посеред поміченних сил зелізничого персоналу, яка систематично обкрадала товарові ваґони, які приїхали на стацію, а відтак відпродувала ті товарі дрібним купцям.

— **Засуд за русофільську аґітацію.** Перед виїмковим судом в Грацу станув гр.-кат. парох Северин Ільницкий, обжалований о те, що перед війною в р. 1913 і 1914 виголошував русофільські бесїди в Добромільщині. Давнїйше вже засудив його військовий суд на 3 роки тяжкої вязниці за русофільські бесіди, виголошувані в часі війни 1915 р. Тепер засуджено його додатково за русофільську аґітацію перед війною на 6 місяців тяжкої заостреної вязниці. О. Ільницкий приймав вирок.

— **З університетської бібліотеки.** Задля перерібки електричної інсталяції в будинку буде отворена університетська бібліотека для публики допера з днем 12. вересня.

— **Виселенє Кронштату (Брасса).** Доля тисячів наших селян стрінула і населенє Кронштату. В неділю вечером удали ся ще всі цілком супокійно до сну. Та вже о півночи пробуджено місто. Військові патролї ходили вулицями міста, будили населеня і завзивали, щоб готовили ся до полишеня міста. В понеділок рано розпочало ся виселенє, яке переведено в цілковитім порядку. Перший поїзд в понеділок о 11. год. перед пол. вивіз 4.000 людий в глибину Угорщини: З Кронштату виїхало всїх коло 12.000 осіб. Більшість мешканців з бурмистром остала в місті.

— **Збільшенє порцій хлїба в Німеччині.** Після дотеперішнього висліду жнив кураторія державного збіжевого Заведеня є в можности признати як стале збільшенє порцій хліба робітникам додаток, котрий в послідних двох місяцях старого року одержували вони, як спеціяльний додаток. Крім того признано всім молодим особам між 12. а 17. роком житя від першого жовтня додаток 50 ґрамів муки денно.

— **Заборона вивозу яєць з Галичини.** Ц. к. Намісництво в Галичині розпорядженєм з д. 29. м. м. заборонило вивозити яйця поза округ Галичини без позволеня політичної власти першої інстанції.

— **Покликанє болгарських студентів.** Болгарське посольство у Відни повідомило всіх болгарських студентів, які перебувають в монархії і належать до 41. річника, що найдальше до 3. вересня 1916 мусять бути в Болгарії.

— **Румунський король в Кронштаті.** „Neues Pester Journal“ доносить, що румунський король Фердинанд приїхав саме до Кронштату.

— **Смерть болгарського стратеґа.** З Софії прийшла вістка, що шеф ґенерального штабу Жостов помер на запаленє сліпої кишки.

— **Пята воєнна німецька позичка.** В часі між 4. вересня а 5. жовтня буде виложена до підписуваня пята воєнна позичка в формі 5% державної позички, якої не можна виповісти до року 1924—28, як також в формі $4\frac{1}{2}$% державних скарбових переказів.

ОПОВІСТКИ.

Субота дня 2. вересня 1916.

Нині: 2. вересня гр.-кат. Самуїла, римо-кат. Стефана.

Завтра: 3. вересня гр.-кат. Фадїєя, римо-кат. Бронислави.

◯ **Укр. Народний Театр Т-ва „Бесїда“** у Львові. Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В понеділок дня 4. вересня 1916. **„Розладдє“**, драма на 4 дії Дм. Николишина, нагороджена на конкурсі краєвого Виділу.

Білети можна раньше набути в Народній Торговлї.

Початок о год. $7\frac{1}{2}$, — кінець о 10 годині вечером. 1—2

◯ **Комітет помочи для виселенців просить:** 1) ОО. парохів і нашу укр. світську інтелїґенцію о моральну опіку над виселенцями в їх гіркій долі і о оборону тихже перед несовісним визиском, особливо при продажи товару і иньших движимостий; 2) **Хлїбодавців**, пошукуючих робітниць (кухарок, служниць, швачок) о зголошуванє своїх жадань і вільних місць; 3) **Виселенців** просить о подаванє своїх нових місць побуту (бодай цілими селами) тому, що комітет дістає много запитів що до місця перебуваня виселенців, всї запити готов він полагодити, як лиш сам точні інформації буде мати; 4) Просить о ласкаві датки на цїли комітету, які належить присилати на руки голови комітету надрадн. Ол. Кмицикевича ул. Пекарська ч. 57. Листи належить присилати на руки секр. о. Юл. Дзеровича ул. Содова ч. 1.; 5) Комітет подає до відомости, що на цїли комітету зложив адв кр. радник В. Балтарович з Золочева 10 корон; 6) Комітет урядує щоденно від 10—12 і від 4—6 в Ставропігії ул. Бляхарська ч. 9.

◯ **В неділю** дня 3 вересня 1916 відбудеть ся послїдна українська прогулька на Чортівську скалу. Гостям дуже раді. Збірна точка пл. св. Юра год. 2 по пол. В разі непогоди прогулька відбудеть ся на другу неділю.

Комітет.

◯ **Бурса ім. Тараса Шевченка** в Яворові буде отворена в 1916/17 шк. році. Просьби прийнятя належить пересилати на руки Дирекції української гімназії в Яворові до дня 10 вересня. Питомці мають заосмотритись в постіль, добру одіж і обуву та в три пари білє (по змозі в ліжко). Оплата місячна около 40 корон. 1—3

Вписи до шкіл.

◯ **Вписи** до школи ім. М. Шашкевича (у Львові при ул. Скабківській ч. 26) будуть відбуватись аж до відкликаня.

◯ **Вписи до 2-клясової торговельної школи** Тов. „Просвіта“ для дівчат і хлопців відбудуть ся в днях від 5. до 9. вересня в годинах від 10—12 перед полуд. і від 4—5 по пол. в льокали школи при улиці Міцкевича ч. 11. (ріг площі св. Юра).

Услівя прийнятя: скінчений 14 рік житя і укінчені 3 кляси школи середної або виділової. В браку тих студий можуть бути кандидати (кандидатки) прийняті на основі вступного іспиту.

В разі достаточного зголошеня кандидатів (кандидаток) може бути отворений однорічний курс для женщин — зглядно 6-місячний вечірний курс.

Всяких інформацій уділяє дирекція письменно або устно.

Послідні вісти.

З головної австрійської кватири.

З дня 1. вересня 1916.

На східнім фронті.

Фронт проти Румунії:

Коло Орсови і Геркулесфірде відперто також і вчера неприятеля. Впрочім не прийшло нігде до значнїйших боїв. Nagy Szeben і Sepsi Szt. Gyorgy полишено відповідно до загального положеня ще передвчера.

Фронт ґенерала кавалерії архи-князя Карла:

На Буковині і в східній Галичині перейшли Росіяни знову до наступів. В Карпатах і коло Станиславова відперто їх всюди. На північ від Дністра в куті устя Золотої Липи заатакував неприятель на фронті, широким на 24 км. На північ від Маріямполя і коло Завалова не удали ся всї його приступи. Коло Городжанки зіпхнено нашу лінію взад за сю місцевість. Коло Зборова задержано протинаступом сильний російський наступ, котрий попередно осягнув був місцево ограничений успіх.

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

Армія Бем-Ермолія ударемнила коло Перепельників російський напір. В области армії Терштиянського вдер ся неприятель на поодиноких місцях до наших ліній. Протинаступ німецьких військ знов відкинув неприятеля, причім втратив він двох офіцирів і 407 жовнірів в бранцях.

На південний захід від Кашівки не повів ся напір неприятеля.

На італійськім фронті.

На Побережу італійська артілерія обстрілювала вчера живо від часу до часу кілька відтинків нашого фронту між Монте Санто а морем. На полудне від Салькано і на захід від Локвіци рушила ворожа піхота до наступу. Наш огонь небавком всюди неприятеля відігнав.

На півд.-східнім фронті.

Нїчо замітного.

Заступник шефа Ґенерального Штабу
пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З головної німецької кватири.

На східнім фронті.

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

Від моря аж до околиці на захід від Луцька положене на загал не змінилось. На південний захід від Луцька удалось Росіянам зискати на терені. Перед протинаступами німецьких військ мусїли вони знов уступити; 2 офіцирів і 407 жовнірів остали в наших руках, як полонені. Нові наступи слїдували нині рано та відперто їх. Між зелїзницями, які провадять з Бродів і з Тернополя, ожив значно російський артілерійський огонь. Над південною зелїзницею пішов неприятель до наступу. Коло Зборова осягнув він на вуским фронті успіхи. Впрочім відкинено його, в части протинаступом німецьких військ.

Фронт ґенерала кавалерії архи-князя Карла:

Завзяті бої відіграли ся на фронті, довгім на 24 клм., між Золотою Липою, Носовом і Дністром. В північній части того фронту зломились російські наступи перед нашим фронтом. Дальше на південний захід мусїли ми перед ворожим напором трохи податись. На полудне від Дністра зломили хоробрі чеські полки російський приступ в відтинку коло Станиславова. В Карпатах остались частинні наступи ворога на Степанського і на південний схід відти, без успіху. На південний захід від Шипоту задержали східно-пруські війська свої становиска перед зусилями переважаючих сил.

На західнім фронті.

Поминувши поодинокі наступи ручними гранатами, обмежилась анґлійська діяльність на північ від Сомми до сильного огня артілерії. Огнем знищено французькі наміри наступу між Морепа і Клєрі. Підприйнятий нами протинапір привів нас назад в посідане утраченої области коло Льонґваль і коло ліса Дельвіль. На полудне від Сомми розпочали ся вечером французькі наступи, вичікувані на приготованях послїдних послїдних днів. Неприятель клав головний натиск на фронт Барле-Соєкур. Прийшло до завзятої борби з близька в відтинку Естре-Соєкур. Рішучі протинаступи саських полків скоро зробили кінець початковим успіхам неприятеля і відкинули його з поворотом до ровів, з котрих вийшов. Впрочім задержано приготовані ворожі наступні війська в їх ровах. На сусїдних фронтах розвивали наші противники на кількох місцях оживлений огонь та висилали стежі. В области Сомми зістрілено шість, над Мозою один ворожий лїтак в воздушній борбі, Иньший лїтак злетів наслідком нашого оборонного огня на схід від Іперн.

На балканськім фронті.

На Цеґаньска-Плянїна і на фронті Маґлени заломили ся сербські наступи.

Начальна управа армії.

Туреччина у війні з Румунією.

ЦАРГОРОД (Ткб). Дня 31. серпня. Донесенє аґенц. телеґр. Міллі. Супроти того, що полученя з Румунією перервані, подано до відома румунському представителеви в Царгороді, що отаманське правительство так само, як і його союзники, від вчера т. є. дня 30. серпня 8. год. вечером уважає себе на военній стопі з Румунією.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Ізидор Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 13.